

УДК (093)004.744:352.075.1(477.7)

<https://doi.org/10.17721/1728-2640.2018.138.16>

А. Ящук, асп.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ОФІЦІЙНІ ВЕБ-САЙТИ МІСЬКИХ РАД ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ МІСЬКОЇ ГЕРАЛЬДИКИ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ

Наведено аналіз інформаційного наповнення 50 офіційних веб-сайтів міських рад Запорізької, Миколаївської, Одеської та Херсонської областей як специфічного джерела для дослідження сучасної української міської геральдики. На основі зазначеного аналізу було визначено типи та види інформації про створення та використання міського герба, що розміщується на таких ресурсах, та її користь для геральдичного дослідження. Проведено характеристику законодавчої бази та нормативно-правових актів, якими регулюється наповнення веб-сайтів міських рад. Надано загальну оцінку інформаційному наповненню цієї групи сайтів та встановлено, що веб-сайти такого типу, попри значний потенціал, нині можуть служити лише допоміжним джерелом для геральдичного дослідження.

Ключові слова: веб-сайт міської ради, міська геральдика, герботворення, електронний ресурс, характеристика джерел.

Сучасний етап герботворення в Україні розпочався з 1990 р., коли були прийняті нині чинні герби Львова, Ужгорода, Хмельницького та Рівного, базовані на історичних гербах цих міст. Від цього моменту ведеться відлік нового періоду в історії вітчизняної міської геральдики.

Разом із тими змінами, що визначають і виокремлюють його як самостійне явище, період сучасного герботворення характеризується також появою нового специфічного виду джерел, що може бути використаний при дослідженні. Маємо на увазі веб-сайти в мережі інтернету. Їхньою появою ми завдячуємо стрімкому розвитку науково-технічного прогресу наприкінці 1990-х – на початку 2000-х рр., що призвело до стрімкого поширення мережі інтернету в Україні та загальної інформатизації життя суспільства. Веб-сайти стали одним із можливих засобів комунікації органів державної влади та місцевого самоврядування із громадянами і ця їхня функція продовжує розширюватися – від розміщення новин до можливості звернутися із запитанням або розмістити/підписати електронну петицію. У зазначеній статті розглянуто одну із засадничих функцій веб-сайтів органів місцевого самоврядування як засобу поширення офіційної інформації, що фактично перетворює їх на специфічне джерело для дослідження сучасного герботворення в Україні.

Веб-сайт володіє двома важливими властивостями, що робить його привабливим для розміщення публічної інформації. З одного боку, він дозволяє її швидко й ефективно поширювати: поточні новини, тексти документів, фото- та відеоматеріали тощо. З іншого – надає можливість прямо звертатися до органів влади або місцевого самоврядування із прямими запитаннями (насамперед, завдяки інтернет-приймальням, які часто створюються на офіційних сайтах; іншою формою може бути механізм інтернет-петицій). Для дослідження діючої міської геральдики найціннішою є можливість легкого доступу до текстів офіційних документів, які затверджують міську символіку, регламентують порядок її використання, пояснюють застосовані при її створенні кольори та фігури.

Характеристика офіційних веб-сайтів як історичного джерела раніше вже привертала увагу дослідників. Проте переважно це стосувалося веб-сайтів архівної галузі або установ, пов'язаних зі збереженням і представленням історико-культурної спадщини України, прикладом чого можуть служити публікації Л. Божук [1], А. Кисельової [4, 5], М. Палієнко [7], І. Тюрменко [9].

Важливий внесок у розробку методики аналізу змістовного наповнення офіційних веб-сайтів органів державної влади зробила також Л. Чекмарьова. Зокрема, у своїй статті вона розглянула законодавчу основу та процес створення у мережі веб-порталів органів держа-

вної влади України [10, с. 301–302] і проаналізувала наповнення офіційних веб-сайтів державних адміністрацій та Кабінету міністрів відомостями щодо історико-культурної спадщини [10, с. 304–310]. Окремо слід також відмітити посібник для муніципальних посадовців "Інформаційна відкритість органів місцевого самоврядування" (2009), створений громадськими активістами за підтримки USAID (U.S. Agency for International Development – Агентство США з міжнародного розвитку). Він серед іншого окреслює роль офіційного сайту в роботі міської ради. При цьому описуються стан законодавства, принципові переваги від використання сайту та надаються практичні поради щодо його створення, підтримки та наповнення [3, с. 42–45].

Для дослідження сучасної міської геральдики серед офіційних веб-сайтів органів державного управління найкориснішими – з погляду інформаційної цінності – є офіційні веб-сайти міських рад. Це пов'язано з використанням герба у повсякденному житті будь-якого міста. Ради, як органи місцевого самоврядування, безпосередньо ухвалюють рішення про створення, затвердження місцевої символіки та визначають форми і випадки її використання [13]. До міської символіки можуть належати герб, прапор, гімн, печатка [8, с. 340–341] та інші символи, зокрема знак міського голови або спеціальні нагороди для почесних громадян тощо [44, 49]. З огляду на це саме на веб-ресурсах міських рад першочергово може бути розміщена інформація про створення та використання місцевої символіки.

Основними законодавчими актами, що регулюють зміст інформації з наповнення веб-сайтів органів державної влади, є закони України "Про доступ до публічної інформації" та "Про інформацію". Перший у ст. 15 визначає 12 категорій публічної інформації, які є обов'язковими для оприлюднення [11]. При цьому закон наголошує, що в разі наявності в розпорядника інформації офіційного веб-сайту така інформація оприлюднюється на ньому. Другий наводить характеристику типів інформації та визначає, які з них обов'язкові для публічного оголошення [12]. На ці закони спираються нормативно-правові акти, що безпосередньо регулюють оприлюднення інформації органами влади та місцевого самоврядування. Інформаційне наповнення веб-сайтів органів виконавчої влади регулюється відповідним порядком, прийнятим Кабінетом міністрів України [14]. Окремого документа, що вирішував би подібні питання для сайтів органів місцевого самоврядування, не було ухвалено. Відповідно до цього, їхнє наповнення регулюється згаданими вище нормативними положеннями, встановленими для органів виконавчої влади.

Слід зазначити, що інформація про міську символіку не входить у перелік загальнообов'язкової для офіцій-

них веб-сайтів. Обсяг таких відомостей може суттєво відрізнятися на сайтах різних міст, оскільки її розміщення цілком добровільне. Наслідком чого є різноманітність представлення інформації про символіку міста, насамперед про його герб. З огляду на це виникає потреба класифікувати характер і повноту інформації, розміщеної на сторінках цих веб-сайтів.

Для аналізу джерельних можливостей офіційних веб-сайтів міських рад, при дослідженні сучасної міської геральдики Південної України ми окреслили предмет містами обласного та районного підпорядкування чотирьох областей: Запорізької, Миколаївської, Одеської та Херсонської. До огляду типологічно не потрапили інтернет-ресурси сіл та селищ міського типу, а географічно – Автономна Республіка Крим, яка історично також належить до регіону Південної України. Селищні та сільські ради переважно не мають власних веб-сайтів, тому їх залучення до аналізу не змінить його репрезентативність. Через окупацію Російською Федерацією території АР Крим, веб-сайти існуючих на її території органів місцевого самоврядування не діють на підставі українського законодавства та не можуть порівнюватися за тими ж критеріями, що і решта сайтів міст Південної України. Таким чином, для порівняльного аналізу було виокремлено 52 міста, але у двох із них (Новий Буг Миколаївської та Березівка Одеської обл.) міські ради не мають власних сайтів.

Останнє зауваження стосується часу проведення моніторингу офіційних веб-ресурсів. Інформація на веб-сайтах характеризується гнучкістю, тобто може безперешкодно бути змінена без можливості її пізнішого повного відтворення. З огляду на це звернемо увагу, що збір інформації для аналізу проводився у період із грудня 2017 р. по січень 2018 р.

Критерії для оцінки джерельних можливостей офіційних веб-сайтів міських рад при дослідженні міської геральдики виводяться з особливостей реального наповнення інтернет-сторінок такого типу, а також необхідного обсягу інформації, що дозволить ефективно використовувати ресурс у геральдичному дослідженні. Такими критеріями можуть бути:

- використання герба (або прапора, або обох символів одночасно) при оформленні сайту;
- присутність окремого розділу для інформації про міську символіку (безвідносно до того, як ця частина наповнення сайту названа і чи власне символіка виділена окремо або подається разом з іншою інформацією) та розміщення у ньому зображень герба міста або інших символів громади;
- опис і тлумачення фігур і кольорів герба – при цьому важливо, чи наводяться вони у довільній формі, чи як блазонування (наприклад, відповідно до вимог, висунутих Українським геральдичним товариством);
- відомості про офіційне затвердження символіки міською радою можуть бути представлені в різній формі: на сайті розміщений сам документ (в електронній формі або оцифрований), часто доступний також для скачування, або розгорнуте посилання на нього, або відомості про прийняття, обмежені лише датою;
- інші документи, що містять інформацію про символіку (статут територіальної громади, положення про символіку міста тощо).

При пошуку інформації про міську символіку на офіційних сайтах безпосередньо розглядалися два тематичні типи розділів сайту та застосовувався внутрішній пошук. До першого типу належать розділи про символіку міста, які можуть бути як узагальненими (на одній

сторінці розміщується вся доступна інформація про всі види міської символіки: герб, прапор, штандарт, почесні нагороди та відзнаки тощо), так і деталізованими (інформація про кожен об'єкт міської символіки подається на окремій сторінці). Другий тип складають розділи із суміжних тем, що також можуть містити інформацію про символіку – історія міста, туризм, визначні пам'ятки тощо. Внутрішній пошук застосовувався, якщо у структурі сайту відсутні обидва типи розділів або їхнє наповнення виявилось малоінформативним. Знайдена таким чином інформація може бути неповною навіть структурно (наприклад, відсутні реквізити документів про затвердження символіки або положень про їх використання тощо). Саме тому наступним елементом пошуку є офіційні документи, що безпосередньо стосуються символіки. До останніх належать рішення про затвердження символіки, положення про її використання (що переважно містять більшість необхідної інформації – опис, тлумачення, зразки зображення, приклади й умови використання тощо), статут міської громади (може містити в ролі додатку до основного тексту положення про символіку громади або навіть в окремій статті опис символіки). За умови, якщо відомостей, наведених безпосередньо у тематичному підрозділі про символіку, виявляється цілком достатньо і вони задовольняють усім висунутим вимогам, то пошук статуту громади не проводився.

Аналіз змістового наповнення сайтів надав підстави дійти висновку про те, що при оформленні головної сторінки більшості сайтів використано герб або прапор міста [23, 27, 40], іноді в поєднанні з іншими символами (району, області, облцентру) [24, 29, 30, 38, 43, 46, 53, 55, 59, 63]. Виняток становлять сайти міст Болграда Одеської обл. [22] та Берислава Херсонської обл. [37], які герб міста не використовують узагалі. При цьому, якщо на першому сайті можна знайти інформацію про чинну символіку (додаток до рішення міської ради), то на другому така інформація відсутня повністю і джерельної цінності він не представляє. З огляду на це варто відразу окреслити також групу веб-сайтів, які використовують герб міста для оформлення сторінки, але не містять жодної іншої інформації про міську символіку. До них належать сайти восьми міст: Дніпрорудного [30], Кам'янки-Дніпровської [47], Мелітополя [35] та Пологів [55] Запорізької обл., Очакова [54] Миколаївської обл., Ананьїва [15], Кілії [48] та Южного [53] Одеської обл.

Окремий розділ, присвячений символіці міської громади, присутній у 35 сайтів, на 26 із них описи чинних гербів подають відповідно до правил блазонування, на інших 9 – опис довільний. У деяких випадках у розділі відсутній опис герба й інших символів, наводиться лише його зображення, як, наприклад, на сайтах Вільнянська [25] і Молочанська [39] Запорізької обл. та Кодими Одеської обл. [34]. Сам розділ містить переважно краєзнавчу інформацію (історія краю, міста, заселення тощо і може називатися "Про місто", "Наше місто", "Історія міста") або безпосередньо присвячений символіці (іноді виділяються окремі підрозділи про герб, прапор, гімн міста). У першому випадку герб сприймається як частина історії міста. Через це відомості про сучасну символіку часто супроводжуються історією міської символіки взагалі – її поява, розвиток та відображення у сучасності. У випадку, коли символіці виділяється окремий розділ – подається описова інформація та зображення герба і прапора, або наводяться тексти офіційних документів (чи витяги з них). Існують також і винятки із цієї схеми. До них належать веб-сайти міст: Херсону, де є відомості лише про історію герба, при цьому чинний

герба не наведено [62]; Чорноморська, на якому інформація про герб знайшлася лише в новинному повідомленні про його затвердження [63], Енергодару [31] і Подільська [46]. Останні два веб-сайти замість поданих вище типів рубрикації представляють до ознайомлення буклети із загальною інформацією про своє місто, яка, однак, містить описи чинних гербів.

Як зазначалося вище, веб-сайти міських рад служать також джерелом для розміщення прийнятих ними документів. Серед них можуть бути і такі, що присвячені міській геральдиці – відповідні рішення ради (про затвердження символіки), положення про символіку або статут територіальної громади. Інформативна цінність зазначених документів неоднакова. Статут може містити інформацію про герб або інші символи громади, оскільки приймається "з метою врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних й інших особливостей здійснення місцевого самоврядування" [13]. Інформація може розміщуватись як в окремій статті або розділі, так й у вигляді додатку до основного тексту. При цьому як додаток оформлюється положення про символіку громади. Положення про символіку володіють гарантовано найбільшою інформаційною повнотою. Вони містять докладний опис герба й інших символів, тлумачення, приклади та правила їхнього використання. Навпаки, рішення ради про затвердження (герба й іншої міської символіки) може містити як повний опис герба, його тлумачення, випадки використання, так і лише факт затвердження, без опису та пояснень. Окрім цих трьох видів документів, на сайтах двох міст Одеської обл. – Балти [17] і Татарбунарів [59], можна також знайти ще один вид – сертифікати Геральдичної колегії при Одеській обласній раді. Вони мають інформативну цінність для розгляду сучасної муніципальної геральдики, оскільки в найбільш лаконічній формі представляють герб – його опис, кольорове зображення і тлумачення, дату затвердження, а також унесення до геральдичного реєстру, що ведеться цією колегією.

Документи розміщуються на сайтах у формі атрибутованого тексту (повного чи у витягу) або у формі файлів (для перегляду чи завантаження). Офіційні документи репрезентовані у двох різних формах: або як скановані, завірені підписами та печаткою (що цілком вказує на його завершений характер); або як набрані в текстових редакторах, в окремих випадках навіть викладені із пропусками для обов'язкових реквізитів – дати, номеру документа, номеру сесії тощо. У другому випадку конкретну інформацію про затвердження таких документів (тобто дату, номер, іноді також відомості про сесію ради) розміщують окремим текстом, що супроводжує документ на сайті. Тексти рішень про затвердження представлені на семи сайтах [19, 22, 23, 41, 44, 56, 60], ще на шести, у розділах про символіку міста, наведено лише реквізити документів про затвердження, без тексту [21, 31, 29, 38, 39, 43]; положення про символіку, представлене самостійно, не у складі інших документів, розміщено на трьох сайтах [38, 41, 49]; статут територіальної громади наведено на 16 сайтах, але опис муніципальної символіки наведено у дев'яти з них (у шести статутах опис герба внесено безпосередньо в текст документа [18, 33, 36, 45, 49, 62], ще у трьох – опис подається в окремих додатках до статуту [43, 57, 61]). На інших семи сайтах статут лише формулює право громади на власну символіку, але без жодних згадок про її існування, випадки використання або опис [20, 26, 27, 32, 42, 50, 51].

Таким чином, наповнення офіційних веб-сайтів міських рад Запорізької, Миколаївської, Одеської та Херсонської обл. суттєво відрізняється між собою. Основною причиною цього стала відсутність нормативно-правових актів, які б регулювали інформаційне наповнення сайтів місцевого самоврядування, тому на цих веб-ресурсах розміщено інформацію різного типу та повноти. Як джерело, веб-сайти надають кілька можливостей. За їхньою допомогою можна безпосередньо ознайомитись із зображеннями міських гербів, оскільки майже на всіх веб-сайтах (48 з 50) герб використовують при оформленні головної сторінки. Найбільшу джерельну цінність становлять веб-сайти, на яких доступні також й офіційні документи про затвердження та використання герба, проте це стосується лише 16 із 50 переглянутих веб-ресурсів. З огляду на все це, попри загалом значні потенційні можливості у представленні інформації, веб-сайти міських рад для розгляду сучасної міської геральдики можуть служити радше допоміжним джерелом інформації.

Список використаних джерел та літератури:

1. Божук Л. Інформаційні ресурси і сервіси Інтернет в роботі державних архівів України / Л. Божук // Вісник Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Історія. – 2016. – Вип. 3 (130). – С. 14–18.
2. Гречило А.Б. Українська міська геральдика / А.Б. Гречило. – К. : Л. : УГТ, 1998. – 192 с.
3. Дуда А. Інформаційна відкритість органів місцевого самоврядування: посіб. для муніципальних посадовців / А. Дуда, К. Рубановський, О. Федорович ; під заг. ред. О. Федорович. – Івано-Франківськ : ГО "Агентство з розвитку приватної ініціативи", 2009. – 96 с.
4. Кисельова А. Відкриті інформаційні ресурси архівного порталу України: структура, наповнювання, моніторинг / А. Кисельова // Студії з архівної справи та документознавства. – 2004. – Т. 11. – С. 58–70.
5. Кисельова А. Оформлення веб-сторінок офіційного сайту Державного комітету архівів України / А. Кисельова // Архіви України. – 2003. – № 1–3. – С. 93–99.
6. Критерії відбору веб-ресурсів як складової НАФ і джерела комплектування Центрального державного електронного архіву України: метод. рекомендації / укл. С. Кулешов, П. Марченко. – К., 2009. – 13 с.
7. Палієнко М.Г. Репрезентативність веб-сайтів архівних установ та їх роль у розширенні доступу до документної інформації / М.Г. Палієнко // Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання: Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7–9 квіт. 2015 р.). – К., 2015. – С. 214–217.
8. Символіка територіальних громад // Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентів України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. – Т. 5: Територіальне управління / наук.-ред. колегія: О.Ю. Амосов (співголова), О.С. Ігнатенко (співголова); за ред. О.Ю. Амосова, О.С. Ігнатенка, А.О. Кузнецова. – Х. : Вид-во Хар РІ НАДУ "Марістр", 2011. – С. 340–341.
9. Тюрменко І. Історико-культурна спадщина на веб-сайтах системи державних архівів областей України: стратегія доступу / І. Тюрменко // Вісник Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Історія. – 2016. – Вип. 3 (130). – С. 70–75.
10. Чекартьова Л.О. Інформаційні ресурси урядового веб-порталу та веб-сайтів обласних державних адміністрацій України як джерельна база історико-культурних досліджень / Л.О. Чекартьова // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2007. – Вип. 11. – С. 300–313.
11. Про доступ до публічної інформації : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
12. Про інформацію: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
13. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
14. Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>.
15. Ананівська міська рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ananiev.zzz.com.ua>.
16. Арцизька міська рада: офіц. веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://arciz-rada.gov.ua>.
17. Балтська міська рада: офіц. веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://balta-rada.gov.ua> – назва з екрану – дата звернення: 10.02.2018.
18. Баштанська міська рада : офіц. портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bashtanka.org.ua>.
19. Белгород-Дністровський : офіц. інформац. портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bilgorod-d.org.ua>.
20. Бердянська міська рада : офіц. веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bmr.gov.ua>.

21. Біляївка в мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bilyaivka.od.ua>.
22. Болградський городський совет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bolgradsovet.com.ua>.
23. Василівська міська рада Запорізької обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vasrada.gov.ua>.
24. Вилківська міська рада: офіц. сайт Вилківської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vilkrada.gov.ua>.
25. Вільнянська міська рада: офіц. інтернет-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vln.org.ua>.
26. Вознесенськ: офіц. сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://voznnesensk.org>.
27. Генічеськ: сайт міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.genich-rada.gov.ua>.
28. Гола Пристань [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://golapristan-mrada.gov.ua>.
29. Гуляйпільська міська рада Запорізької обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gpmrada.gov.ua>.
30. Дніпрорудненська міська рада Василівського р-ну Запорізької обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dnrada.gov.ua>.
31. Енергодарська міська рада: офіц. сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.en.gov.ua>.
32. Запоріжжя. Офіційний портал Запорізької міської влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://meria.zp.ua>.
33. Каховка: офіц. сайт територіальної громади міста [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kakhovka-rada.gov.ua>.
34. Кодимська міська рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kodyma-mr.gov.ua>.
35. Мелітопольська міська рада: офіц. інтернет-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mlt.gov.ua>.
36. Миколаївська міська рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mkrada.gov.ua>.
37. Місто Берислав [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://berislav-mr.gov.ua>.
38. Місто Снігурівка Миколаївської обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://snigirivka-rada.gov.ua>.
39. Молочанська міська рада: офіц. портал Молочанської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.molochanskmr.gov.ua>.
40. Нова Каховка: сайт територіальної громади м. Нова Каховка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://novakahovka.com.ua>.
41. Нова Одеса: офіц. сайт міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.novaodessa.mk.ua>.
42. Олешківська міська рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://oleshki-rada.gov.ua>.
43. Орхівська міська рада Запорізької обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ormr.gov.ua>.
44. Офіційний сайт міста Ізмаїла [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.izmail-rada.gov.ua>.
45. Офіційний сайт Ренійського городського совета [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://renimvk.od.ua>.
46. Офіційний веб-портал міста Подільська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://websystem.kotovsk-city.gov.ua>.
47. Офіційний сайт виконавчого комітету Кам'янсько-Дніпровської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kamenkamr.zp.ua>.
48. Офіційний сайт Кілійської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gorsovnet-kiliya.org.ua>.
49. Офіційний сайт м. Одеса [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://omr.gov.ua>.
50. Офіційний сайт м. Первомайська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pervomaisk.mk.ua>.
51. Офіційний сайт міста Южноукраїнськ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://yu.mk.ua>.
52. Офіційний сайт Приморської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mrprim.zp.ua>.
53. Офіційний сайт Южненської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://yuzhny.gov.ua>.
54. Очаків: офіційний сайт міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mrada.ochakiv.info>.
55. Пологівська міська рада Запорізької обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mrada.pologov.gov.ua>.
56. Роздільнянська міська рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rozdilna.odessa.gov.ua>.
57. Скадовська міська рада. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://skadovsk.org>.
58. Таврійськ. Офіційний сайт міста [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tavriysk.org.ua>.
59. Татарбунарська міська рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tatarbunary.od.ua>.
60. Теплодарська міська рада: офіц. сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://trada.gov.ua>.
61. Токмацька міська рада: офіц. портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.meriatokmak.gov.ua>.
62. Херсон: офіц. сайт міста [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.city.kherson.ua>.
63. Чорноморська міська рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cmr.gov.ua>.

References

1. BOZHUK, L. (2016) Informatsiini resursy i servisy Internet v roboti derzhavnykh arkhiviv Ukrainy. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Istoriia*. 130(3). Pp. 14-18.
2. GRECHYLO, A.B. (1998) *Ukrainska miska heraldyka*. Kyiv, Lviv: UHT.
3. DUDA, A., RUBANOVSKYI, K., FEDOROVYCH, O. (2009) *Informatsiina vidkrytist orhaniv mistsevoho samovriaduvannia: posibnyk dlia munitsypalnykh posadovtsiv*. Ivano-Frankivsk: Ahensst z rozvytku pryvatnoi initsiatyvy.
4. KYSELOVA, A. (2004) Vidkryti informatsiini resursy arkhivnoho portalu Ukrainy: struktura, napovniuvannya, monitorynh. *Studii z arkhivnoi spravy ta dokumentoznavstva*. Vol.11. Pp. 58-70.
5. KYSELOVA, A. (2003) Oformlennia veb-storinok ofitsiinoho сайту Derzhavnoho komitetu arkhiviv Ukrainy. *Arkhivy Ukrainy*. 1-3. Pp. 93-99.
6. KULESHOV, S., MARCHENKO, P. (2009) *Kryterii vidboru veb-resursiv yak skladovoi NAF i dzherela komplektuvannia Tsentralnoho derzhavnoho elektronnoho arkhivu Ukrainy: metodychni rekomendatsii*. Kyiv.
7. PALIIENKO, M.H. (2015) Reprezentatyvnist veb-saitiv arkhivnykh ustanov ta yikh rol u rozshyrenni dostupu do dokumentnoi informatsii. In *proceeding of Istoryko-kulturna spadshchyna: zbirezhennya, dostup, vykorystannya: international conference, Kyiv, April 2015*. Pp. 214-217.
8. (2011) Symvolika terytorialnykh hromad. In O.Yu. Amosov, O.S. Ihnatenko, A.O. Kuznetsov ed. Vol.5 *Terytorialne upravlinnia of Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia in 8 volumes*. Kharkiv: Vydavnytstvo Kharkivskoho RI NADU "Mahistr". Pp. 340-341.
9. TIURMENKO, I. (2016) Istoryko-kulturna spadshchyna na veb-saitax systemy derzhavnykh arkhiviv oblasti Ukrainy: stratehiia dostupu. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Istoriia*. 130(3). Pp. 70-75.
10. CHEKMAROVA, L.O. (2007) Informatsiini resursy uradovoho veb-portal ta veb-saitiv oblasnykh derzhavnykh administratsii Ukrainy yak dzherelna baza istoryko-kulturnykh doslidzhen. *Rukopysna ta knyzhкова spadshchyna Ukrainy*. 11. Pp. 300-313.
11. *Zakon Ukrainy Pro dostup do publichnoi informatsii* [Online]. Available from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
12. *Zakon Ukrainy Pro informatsiiu* [Online]. Available from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
13. *Zakon Ukrainy Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini* [Online]. Available from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-vr>
14. *Poriadok funktsionuvannia veb-saitiv orhaniv vykonavchoi vlady* [Online]. Available from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>
15. *Ananivska miska rada* [Online]. Available from: <http://ananiev.zzz.com.ua/>
16. *Artsyzska miska rada. Ofitsiyni veb-sait* [Online]. Available from: <http://arciz-rada.gov.ua/>
17. *Baltska miska rada. Ofitsiyni veb-sait* [Online]. Available from: <http://balta-rada.gov.ua>
18. *Bashtanska miska rada. Ofitsiyni portal* [Online]. Available from: <http://bashtanka.org.ua/>
19. *Belhorod-Dnestrovskiy. Oficial'nyi informatsionnyi portal* [Online]. Available from: <http://www.bilgorod-d.org.ua>
20. *Berdianska miska rada – Ofitsiyni veb-sait* [Online]. Available from: <http://bmr.gov.ua/>
21. *Bilyayivka v merezhi* [Online]. Available from: <http://bilyaivka.od.ua>
22. *Bolhradskiy horodskoy sovet* [Online]. Available from: <http://bolgradsovet.com.ua>
23. *Vasylivska miska rada Zaporizkoi oblasti* [Online]. Available from: <http://vasrada.gov.ua/>
24. *Vylkivska miska rada: ofitsiyni sait Vylkivskoi miskoi rady* [Online]. Available from: <http://vilkrada.gov.ua/>
25. *Vilnyanska miska rada: Ofitsiyni internet-portal* [Online]. Available from: <http://vln.org.ua/>
26. *Voznesensk. Ofitsiyni sait* [Online]. Available from: <http://voznnesensk.org/>
27. *Henichesk. Sait miskoyi rady* [Online]. Available from: <http://www.genich-rada.gov.ua/>
28. *Hola Prystan* [Online]. Available from: <http://golapristan-mrada.gov.ua/>
29. *Huliapilska miska rada Zaporizkoi oblasti* [Online]. Available from: <http://gpmrada.gov.ua/>
30. *Dniprorudnenska miska rada Vasylivskoho raionu Zaporizkoi oblasti* [Online]. Available from: <http://dnrada.gov.ua/>
31. *Enerhodarska miska rada: Ofitsiyni sait* [Online]. Available from: <http://www.en.gov.ua>
32. *Zaporizhzhia. Ofitsiyni portal Zaporizkoyi miskoyi vlady* [Online]. Available from: <http://meria.zp.ua/>
33. *Kakhovka. Ofitsiyni sait terytorialnoi hromady mista* [Online]. Available from: <http://kakhovka-rada.gov.ua/>
34. *Kodymska miska rada* [Online]. Available from: <http://kodyma-mr.gov.ua/>
35. *Melitopolska miska rada. Ofitsiyni internet-portal* [Online]. Available from: <http://www.mlt.gov.ua>

36. *Mykolaivska miska rada* [Online]. Available from: <http://mkrada.gov.ua/>
37. *Misto Beryslav* [Online]. Available from: <http://berislav-mr.gov.ua/>
38. *Misto Snihurivka Mykolayivskoi oblasti* [Online]. Available from: <http://snigiryevka-rada.gov.ua>
39. *Molochanska miska rada. Ofitsiyni portal Molochanskoi miskoi rady* [Online]. Available from: <http://www.molochanskmr.gov.ua>
40. *Nova Kakhovka. Sait terytorialnoi hromady mista Nova Kakhovka* [Online]. Available from: <http://novakahovka.com.ua/>
41. *Nova Odesa. Ofitsiyni sait miskoi rady* [Online]. Available from: <http://www.novaodesa.mk.ua/>
42. *Oleshkivska miska rada* [Online]. Available from: <https://oleshki-rada.gov.ua/>
43. *Orikhivska miska rada Zaporizkoi oblasti* [Online]. Available from: <http://omr.gov.ua/>
44. *Oficial'nyi sait goroda Izmaila* [Online]. Available from: <http://www.izmail-rada.gov.ua>
45. *Oficial'nyi sait Reniyskogo gorodskogo soveta* [Online]. Available from: <http://renimvk.od.ua/>
46. *Ofitsiyni veb-portal mista Podilska* [Online]. Available from: <http://websystem.kotovsk-city.gov.ua>
47. *Ofitsiyni sait vykonavchoho komitetu Kamiansko-Dniprovskoi miskoi rady* [Online]. <http://kamenkamr.zp.ua>
48. *Ofitsiyni sait Kiliiskoi miskoi rady* [Online]. Available from: <http://www.gorsoviet-kiliya.org.ua/>
49. *Ofitsiyni sait mista Odesa* [Online]. Available from: <http://omr.gov.ua/ua/>
50. *Ofitsiyni sait mista Pervomaiska* [Online]. Available from: <http://pervomaisk.mk.ua/>
51. *Ofitsiyni sait mista Yuzhnoukrayinsk* [Online]. Available from: <http://yu.mk.ua/>
52. *Ofitsiyni sait Prymorsko miskoi rady* [Online]. Available from: <http://mrprim.zp.ua/>
53. *Ofitsiyni sait Yuzhnenskoi miskoi rady* [Online]. Available from: <http://yuzhny.gov.ua>
54. *Ochakiv: ofitsiyni sait miskoi rady* [Online]. Available from: <http://mrada.ochakiv.info>
55. *Polohivska miska rada Zaporizkoi oblasti* [Online]. Available from: <http://mradaology.gov.ua/>
56. *Rozdilnianska miska rada* [Online]. Available from: <http://rozdilna.odessa.gov.ua/>
57. *Skadovska miska rada. Ofitsiyni sait* [Online]. Available from: <http://skadovsk.org/>
58. *Tavriisk. Ofitsiyni sait mista* [Online]. Available from: <http://tavriysk.org.ua/>
59. *Tatarbunarska miska rada* [Online]. Available from: <http://tatarbunary.od.ua/>
60. *Teplodarska miska rada. Ofitsiyni sait* [Online]. Available from: <http://trada.gov.ua>
61. *Tokmatska miska rada. Ofitsiyni portal* [Online]. Available from: <http://www.meriatokmak.gov.ua>
62. *Kherson: ofitsiyni sait mista* [Online]. Available from: <http://www.city.kherson.ua/>
63. *Chornomorska miska rada* [Online]. Available from: <http://cmr.gov.ua>

Надійшла до редколегії 24.04.18

A. Yashchuk, Ph. D. student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

OFFICIAL WEBSITES OF CITIES COUNCILS AS A SOURCE FOR THE STUDY OF MODERN URBAN HERALDRY OF THE SOUTHERN UKRAINE

The information content of the 50 official web-sites of the city councils of Zaporizhzhia, Mykolaiv, Odesa and Kherson regions as a specific source for the study of modern Ukrainian heraldry is analyzed in the article. On the basis of this analysis, the types and the kinds of information on the creation and use of a city emblem placed on such resources and its usefulness for heraldic research were determined. A description of the legislative framework and regulatory acts regulating the filling of the websites of city councils has been carried out. An overall assessment of the content of this group of sites was given and it has been found that web sites of this type, despite considerable potential, at present, can only serve as an auxiliary source for heraldic research.

Keywords: website of the city council, urban heraldry, herbot formation, electronic resource, description of sources.